

Programmabegroting 2026-2029 - integraal na besluitvorming

3.3 Wonen en leefomgeving

Ambitie

In Gouda kan iedereen prettig wonen en leven en dat wil de gemeente zo houden.

Een goede bereikbaarheid en betaalbaar woningaanbod voor elke doelgroep zijn daarvoor van belang. Er komen nieuwe woningen in Westergouwe, de Spoorzone en andere plekken in de stad. De norm is betaalbaar bouwen, natuurinclusief en klimaatadaptief bouwen, en aandacht voor duurzame mobiliteit.

De goede bereikbaarheid en centrale ligging zijn een onbetwistbare kracht van Gouda. Om Gouda in de toekomst duurzaam bereikbaar te houden en goed te ontsluiten, wordt het Verkeerscirculatieplan (VCP) uitgevoerd. Met meer ruimte voor fietsers, wandelaars en het openbaar vervoer. De binnenstad wordt autoluw. Het omgevingsbeleid biedt duidelijke richting en regelgeving voor een gezonde en veilige fysieke leefomgeving.

Wat wil de gemeente Gouda bereiken?

1) Een toekomstbestendige woningvoorraad voor alle doelgroepen

De Woon(zorg)visie 2030 Gouda en de Regionale Realisatieagenda Midden-Holland van 2023 dienen als kader. Aanvullend is een regionale woonzorgvisie opgesteld. In 2026 maken Rijk, provincies en gemeenten verplicht een volkshuisvestingsprogramma. Hierin staat concreet hoeveel, waar en voor welke doelgroepen zij laten bouwen.

2) Actieve sturing op het woningbouwprogramma

Met het programma Versnellen woningbouw stuurt de gemeente op kansrijke ontwikkelingen en transformatie. Zij benut alle instrumenten om te sturen. Als de wetgever nieuwe mogelijkheden introduceert, vertaalt de gemeente deze naar de Goudse situatie. Dit krijgt vorm in de Routekaart versnelling woningbouw.

3) Uitvoeren van het Verkeerscirculatieplan

Met de uitvoering van het VCP creëert de gemeente meer ruimte voor fietsers, wandelaars en het openbaar vervoer. Voor een aantrekkelijk verblijfsklimaat in de binnenstad wordt zij gaandeweg autoluw.

4) Meer duurzame mobiliteit en bevoorrading

Het blijven inzetten voor meer duurzame mobiliteit en bevoorrading. Faciliteren van de openbare laadinfrastructuur en deelmobiliteit. Bevorderen van het gebruik van schonere en lichtere transportmiddelen. Ondernemers ondersteunen in de transitie naar schone en slimme logistiek.

5) Invoering van de Omgevingswet

De Omgevingswet is op 1 januari 2024 in werking getreden. Gemeenten krijgen tot 1 januari 2032 de tijd om een (digitaal) gemeente dekkend omgevingsplan te maken. De dienstverlening aan bedrijven, organisaties en inwoners staat centraal bij uitwerking van de wettelijke instrumenten.

3.3.1 Wat gaat de gemeente ervoor doen?

Doelstelling 1: Een toekomstbestendige woningvoorraad voor alle doelgroepen

- Sturen op de realisatie van voldoende woningen in het algemeen en de ontwikkeling van woon(zorg)concepten voor diverse doelgroepen in nieuwbouw en de bestaande voorraad, zoals de Gouwe Huse, Winterdijk 10 en Knarrenhof en Oudenhuis in Westergouwe.
- De regionale woonzorgvisie nader uitwerken en vertalen in het volkshuisvestingsprogramma dat Rijk, provincies en gemeenten verplicht moeten opstellen. In het programma staat concreet waar, hoeveel en voor welke doelgroepen woningen moeten komen.
- De nieuwe woonwetgeving vertalen in de Huisvestingsverordening. Ook wijzigingen in de woningtoewijzings-systeematiek opnemen.
- De bijdrage van woningcorporaties aan de volkshuisvestelijke doelstellingen is vastgesteld in de prestatieafspraken. De raamovereenkomst hiervoor loopt af. Gemeente en corporaties maken nieuwe afspraken over de samenwerking in aansluiting op het op te stellen volkshuisvestingsprogramma.

Doelstelling 2: Actieve sturing op het woningbouwprogramma

- Uitvoeren van de Routekaart versnelling woningbouw. Hierbij blijft de gemeente sturen op minimaal 33% sociale huur en 20% gereguleerde middenhuur of sociale koop bij nieuwbouw- en transformatieprojecten. In Westergouwe streeft de gemeente naar minimaal 33% sociale huur en minimaal 20% op gronden van de VOF, mits financieel haalbaar. Indien nodig en wenselijk vindt afdracht plaats aan het Fonds Betaalbaar Wonen.
- De Regionale Realisatieagenda Midden-Holland uit 2023 en de verwachte invoering van de Wet versterking regie volkshuisvesting gaan uit van een verhoging van het aandeel betaalbaar (sociale huur, middenhuur en betaalbare koop) naar 67%. Bijsturen van de woningbouwprogrammering van Gouda hierop.
- Exploitatietermijnen blijven vastleggen om betaalbare woningen zo lang mogelijk beschikbaar te houden voor de doelgroep. Ook blijven zoeken naar manieren om extra investeringen aan te trekken, waarmee voldoende betaalbare woningen kunnen worden gerealiseerd.
- Blijven uitgaan van natuurinclusief en klimaatadaptief bouwen en passende duurzame mobiliteit bij nieuwbouw en transformatie. Daarvoor hanteert de gemeente het programma van eisen dat hoort bij het convenant klimaatadaptief bouwen en monitort zij de voortgang.

Doelstelling 3: Uitvoeren van het Verkeerscirculatieplan (VCP)

- Bij herinrichtingsprojecten de verbindingen voor fiets, openbaar vervoer en voetgangers optimaliseren op basis van het wensbeeld van het VCP. Op die manier delen van de drie regionale doorfietsroutes (Gouda-Alphen, Gouda-Bodegraven, Gouda-Rotterdam) realiseren.
- Voorbereiden en herinrichten van wegen conform het nieuwe 30 km/u. Dit betreft de Koningin Wilhelminaweg, Groenhovenweg, Hugo de Vrieslaan, Fluwelensingel en Blekerssingel en het herinrichtingsplan korte termijn voor de Nieuwe Veerstaal. Verbeteren van de overstekbaarheid van de Goudse Houtsingel en van de Rotterdamseweg door een keerlus voor vrachtverkeer ter hoogte van de Schielandse Hoge Zeedijk.
- Voorbereiden van de realisatie van capaciteitsverhogende maatregelen op de N207/N457 (Westergouwe), de Burgemeester Janssingel/Van Reenensingel (Spoorzone) en de kruising Goudkade-Industriestraat. Voortzetten lobby voor een OV-hub/ station voor een duurzame ontsluiting van Westergouwe.
- Uitwerken van het omgevingsprogramma parkeren in diverse nieuw op te stellen wijkmobiliteitsplannen, passend binnen het Verkeerscirculatieplan. Realiseren van een dynamisch parkeersysteem op strategische locaties om verkeer naar de beschikbare parkeercapaciteit te leiden.
- Opstellen van een Voortgangsrapportage VCP 2025 met stand van zaken rond de projecten en indicatoren.
- Regionaal Verkeers- en Vervoerplan en Regionaal Programma Verkeersveiligheid met regiogemeenten uitvoeren.

Doelstelling 4: Meer duurzame mobiliteit en bevoorrading

- Het gestaag uitbreiden van het aantal openbare laadpunten voor personenauto's. Met regiogemeenten werken aan beleid voor snelladen en laadmogelijkheden voor logistiek.
- Stimuleren van de inzet en het gebruik van deelvervoer door uitvoering van het beleidskader uit 2023. Hierbij aansluiting zoeken bij herinrichtingsprojecten.
- Uitvoeren van het flankerend pakket aan maatregelen om ondernemers te ondersteunen in de transitie naar schone en slimme stadslogistiek. Samenwerken met Campus Gouda om logistieke vraagstukken van ondernemers gezamenlijk op te pakken.
- Een depot realiseren voor hergebruik van materialen voor het onderhoud van de openbare ruimte.

Doelstelling 5: Invoering van de Omgevingswet

- Ervaring opdoen met de nieuwe kerninstrumenten, zoals thematische en gebiedsprogramma's en buitenplanse omgevingsplanactiviteitsvergunningen. De organisatie blijven opleiden in de nieuwe manier van werken en regelgeving onder de Omgevingswet.
- Gaandeweg opbouwen van het gemeentedekkend omgevingsplan nieuwe stijl via gebieds- en thematische wijzigingsbesluiten. Voorbereiding wijzigingsbesluit voor het gebied Goverwelle.
- Monitoren van de effecten van de invoering van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging. Evalueren van het proces van het thematische wijzigingsbesluit Bodem technische zaken.

3.3.2 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente.

Verbonden partijen	Doel
Omgevingsdienst Midden-Holland (BWT deel)	Het doel van de Omgevingsdienst Midden-Holland (BWT-deel, oftewel Bouw- en Woningtoezicht) is het waarborgen van de veiligheid, kwaliteit en naleving van bouwvoorschriften in de regio. Dit omvat taken zoals het verlenen van bouwvergunningen, het controleren van bouwprojecten, en het handhaven van bouw- en woningregelgeving.
Grondbank RZG Zuidplas	De grondbank heeft tot doel het ontwikkelen, vaststellen, initiëren en uitvoeren van een strategisch beheer- en uitnamebeleid voor de verworven gronden ten behoeve van een effectieve realisatie van de in de Herijkingsstudie en de Visie Ruimte en Mobiliteit voor het rechtsgebied geformuleerde ruimtelijke en sectorale doelstellingen.
Belastingsamenwerking Gouwe Rijnland	De BSGR verzorgt de heffing en de invordering van de standplaatsgelden ter dekking van de kosten voor de exploitatie van woonwagenterreinen. De BSGR verzorgt ook de heffing en de invordering van de leges omgevingsvergunning/ fysieke leefomgeving ter dekking van de kosten voor het in behandeling nemen van de aanvraag en het verstrekken van een dergelijke vergunning.
Coöperatie Parkeerservice U.A.	Het doel van Coöperatie Parkeerservice U.A. is het ondersteunen van gemeenten bij het efficiënt beheren en handhaven van parkeerbeleid. Dit omvat het aanbieden van diensten zoals parkeerhandhaving, het beheren van parkeerfaciliteiten, en het ontwikkelen van innovatieve parkeeroplossingen om mobiliteit en bereikbaarheid in stedelijke gebieden te verbeteren.

3.3.3 Doelen en indicatoren

Doelen

Onderstaand zijn de Global Goals weergegeven die van toepassing zijn op dit beleidsprogramma.

Indicatoren

In de onderstaande tabel zijn de indicatoren weergegeven die samenhangen met doelstellingen binnen dit programma.

Doelstelling	Toelichting	Indicator	Databron
Een toekomstbestendige woningvoorraad	Het zorgen voor een toekomstbestendige woningvoorraad met aanbod voor elke doelgroep. Door het uitvoeren van de eind 2020 vastgestelde Woon(zorg)visie. Samen met andere betrokken partijen en in samenspraak met de buurt.	Eigendomsvormen, met uitsplitsing naar corporatiehuur, particuliere huur en koop.	(CBS, Voorraad woningen) https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/82900NED/
Een toekomstbestendige woningvoorraad	Het zorgen voor een toekomstbestendige woningvoorraad met aanbod voor elke doelgroep. Door het uitvoeren van de eind 2020 vastgestelde Woon(zorg)visie. Samen met andere betrokken partijen en in samenspraak met de buurt.	Eigendomsvormen op wijkniveau, met uitsplitsing naar middenhuur en betaalbare koop (WOZ-waarde < 325.000)	(CBS/WSW, Lokale Monitor Wonen) https://www.waarstaatje-gemeente.nl/dashboard/dashboard-lokalemonitor-wonen
Actieve sturing op het woningbouwprogramma	Met het programma Versnellen woningbouw stuurt de gemeente op kansrijke ontwikkelingen en transformatie. Zij benut alle instrumenten om te sturen. Als de wetgever nieuwe mogelijkheden introduceert, vertaalt de gemeente deze naar de Goudse situatie.	Alternatieve woonvormen	Monitor ouderenhuisvesting: https://55plus.datawonen.nl/jive [geclusterde woonvormen]
Actieve sturing op het woningbouwprogramma	Met het programma Versnellen woningbouw stuurt de gemeente op kansrijke ontwikkelingen en transformatie. Zij benut alle instrumenten om te sturen. Als de wetgever nieuwe mogelijkheden introduceert, vertaalt de gemeente deze naar de Goudse situatie.	Aantal nieuwbouwwoningen en overige toevoegingen (o.a. transformatie)	Waarstaatje-gemeente.nl / CBS voor historische ontwikkeling, Planregistratie Wonen voor toekomst
Uitvoeren van het Verkeerscirculatieplan	Met de uitvoering van het VCP creëert de gemeente meer ruimte voor fietsers, wandelaars en het openbaar vervoer. De binnenstad maakt zij autoluw.	Intensiteiten gemotoriseerd verkeer (stadsbreed)	Gemeente Gouda, periodieke verkeerstellingen
Uitvoeren van het Verkeerscirculatieplan	Met de uitvoering van het VCP creëert de gemeente meer ruimte voor fietsers, wandelaars en het openbaar vervoer. De binnenstad maakt zij autoluw.	Aantal (ernstige) verkeersslachtoffers	Geregistreerde verkeersongevallen (Viasat)
Meer duurzame mobiliteit en bevoorrading	Het blijven inzetten voor meer duurzame mobiliteit en bevoorrading. Faciliteren van de openbare laadinfrastructuur en deelmobiliteit. Bevorderen van het gebruik van schonere en lichtere transportmiddelen. En de komst van een distributiehuis.	Vervoerwijzekeuze (marktaandeel fiets en OV)	CBS ODin, Onderzoek verplaatsingen in Nederland
Meer duurzame mobiliteit en bevoorrading	Het blijven inzetten voor meer duurzame mobiliteit en bevoorrading. Faciliteren van de openbare laadinfrastructuur en deelmobiliteit. Bevorderen van het gebruik van schonere en lichtere transportmiddelen. En de komst van een distributiehuis.	Laadpalen en waterstof tankvoorzieningen	RVO, Regionale Klimaatmonitor

3.3.4 Wat gaat het kosten?

3.3.4.1 Overzicht lasten en baten

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Lasten	73.920	57.464	56.716	67.524
Baten	-32.397	-19.466	-19.402	-29.504
Saldo van baten en lasten	41.523	37.998	37.314	38.020
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-8.466	-3.296	-1.016	-966
Gerealiseerd resultaat	33.057	34.702	36.298	37.054

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.3.4.2 Overzicht mutaties

In de onderstaande tabel zijn de financiële mutaties binnen dit programma weergegeven.

(bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Startbegroting	32.270	34.319	35.804	36.387
Autonome en administratieve ontwikkeling	937	527	638	811
Kadernota	-146	-183	-183	-183
Nieuwe ontwikkelingen/ bestuursrapportage	-2	38	38	38
Totaal	33.057	34.702	36.298	37.054

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.3.4.3 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld is het saldo van lasten en baten weergegeven.

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	2026	2027	2028	2029
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	1.517	940	1.489	1.649
2.1 Verkeer en vervoer	22.329	22.578	23.105	23.738
2.2 Parkeren	1.025	1.079	1.073	1.046
2.5 Openbaar vervoer	99	98	96	95
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	7.661	7.087	7.131	7.127
8.1 Ruimtelijke ordening	4.551	4.440	3.281	3.281
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-24	-24	-24	-24
8.3 Wonen en bouwen	4.365	1.799	1.163	1.108
Totaal	41.523	37.998	37.314	38.020

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.4 Sociaal domein

Ambitie

De ambitie is een inclusief en sociaal Gouda, waarin iedereen gelijkwaardig is en iedere Gouwenaar mee kan doen. Ongeacht leeftijd, culturele achtergrond, gender, inkomen, seksuele voorkeur, talent of beperking. Dit betekent dat de gemeente de juiste zorg en ondersteuning betaalbaar en beschikbaar houdt voor Gouwenars die dit nodig hebben. Ook is er meer aandacht voor armoede en schuldhulp.

Om mee te kunnen doen in de samenleving moeten mensen kunnen beschikken over bestaanszekerheid. Daarom worden gezinnen met een laag inkomen die dat nodig hebben ondersteund met specifieke aandacht voor kinderen.

Wat wil de gemeente Gouda bereiken?

1) Iedereen kan meedoen in een inclusieve en sociale stad

Een inclusief en sociaal Gouda, waarin iedereen gelijkwaardig is en iedere Gouwenaar mee kan doen. Ongeacht leeftijd, culturele achtergrond, gender, inkomen, seksuele voorkeur.

2) Inzetten op kansengelijkheid

Het aanpakken van financiële problemen en voorkomen van armoede door het structureel verbeteren van de positie van gezinnen en kinderen.

3) Passende zorg en ondersteuning

Passende zorg en ondersteuning betaalbaar en beschikbaar houden voor Gouwenars die dit het meest nodig hebben.

4) Integrale dienstverlening sociaal domein

De dienstverlening op het gebied van jeugd, wmo en werk en inkomen is integraal en gaat uit van de menselijke maat. Dienstverlening wordt continu verbeterd.